

Xite

foto ronald hooft

RONALD HOOFT

Straks wil ik het met u over roetjes en kalfjes hebben. Of over architraven en trumeaus. Mag ik graag gebruiken, bouwkundig jargon. Vooral termen die u niet kent. Zodat u kunt denken: zo, die heeft er verstand van. Af en toe introduceer ik een zelfverzonnen term. Om te kijken of u wel oplet. Dan heb ik het over 'fraai geciseleerde tralusters' of 'een wat lomp uitdrukkend spantravée'. Toch zijn er altijd wel een paar lezers die dat onmiddellijk in de smiezen hebben. Dat zijn dan van die kommandeers die aan één stuk door op zoek zijn naar foutjes. Die zaten vroeger waarschijnlijk aan een tafeltje voor in de klas, vlak bij de meester. Ze weten mij dan heel triomfantelijk te melden dat de oneven nummering van de

Akerdijk sinds 1952 kadastraal bij Boesingheliede hoort en dat de jongens die daar op een scootertje zitten te blowen, strikt formeel genomen dus geen 'Osdorpse hangjongeren' zijn.

Speciaal voor die types gooi ik er wel eens een instinkertje in. Dat ik zeg dat ik fietsend door het Peter Wotkehof de stompe toren van Ransdorp zie liggen. Wat natuurlijk helemaal niet kan, omdat je moeilijk door de bebouwing op de Bert Haanstrakade heen kunt kijken.

Eerder op deze plek heb ik wel eens beweerd dat architecten weinig in te brengen hebben in het hele bouwproces; dat alles al bepaald is door het bestemmingsplan, het bouwbesluit, de welstandsnota en de poen. Dat is natuurlijk een enigszins gechargeerde voorstelling van zaken. Een architect kiest het materiaal voor de afwerking van de gevel dat past bij het ontwerp en de omgeving, of juist daarmee contrasteert. Bij woningbouw wordt uit gemakzucht vaak gekozen voor baksteen, maar bij openbare, culturele of commerciële gebouwen is de ambitie en dus de variatie vaak groter. Het is bijvoorbeeld hip om heel edele metalen als gebronsd messing of geanodiseerd titanium toe te passen als gevelafwerking van moderne concertgebouwen of hedendaagse musea. Hoewel hout wat onderhoudsgevoeliger is, maar - mits verantwoord gekozen - tegelijkertijd ook duurzamer, wordt dit ook steeds vaker toegepast, vaak in combinatie met beton. Voor de gezelligheid.

Ook de gevel van de nieuwe huisvesting van muzikzender Xite, in het Hamerkwartier in Noord, getekend door het Amsterdamse Allard architecten, kreeg een dergelijke uitvoering. Het kloekke bedrijfspand grenst aan de achterzijde aan het met flessengroen Reglit profielglas

beplakte Pand Noord. Lichtgrijze betonnen kolumen tillen het tweelaagse hoofdvolume boven de plintbebouwing uit, waardoor een overdekte entree ontstaat. De blinde zuidfaçade is eveneens van geprefabriceerd beton, maar nu voorzien van een wolkig antraciet pigment, net als de aan de buitenzijde bevestigde balken die de vloerdiktes verhullen. Op het dak staat een ten opzichte van de rooilijn terugwijkende, strakke blokhut, een met Scandinavisch ogende blankhouten rabatdelen afgetimmerd penthouse.

De verdiepingshoge glaspuien aan de oost- en westzijde zijn gevat in ranke, zwart gepoedercoate aluminium profielen in een verticale verdeling. De ramen zijn onderverdeeld in kleine vierkanten door middel van nog slankere roedes, hetgeen het onmiskenbaar hedendaagse gebouw een jarendertiguitstraling geeft. Ter plaatse van het kalf boven de balkondeuren is het enige wat zwaarder gedimensioneerde horizontale profiel toegepast. Omdat oplevering nog niet heeft plaatsgevonden, kun je hier zien dat de ramen niet echt in die vierkantjes zitten, maar dat de roetjes zijn geplakt op een groter glasdeel, louter voor het decoratieve effect. Mag dat? Mag dat? Natuurlijk mag dat, maar alleen als het heel zorgvuldig is uitgevoerd, zoals hier. Daar is geen woord van verzonnen.

r.hooft@parool.nl